

OBWIESZCZENIA URZĘDOWE:

POBÓR DO WOJSKA.

Rozporządzenie ministra spraw wojskowych w porozumieniu z ministrem spraw wewnętrznych i ministrem b. dzielnicy pruskiej w sprawie powołania roczników 1889, 1888, 1887, 1886, 1885 do służby wojskowej.

Art. 1. Na mocy rozporządzenia Rady Obrony Państwa z dn. 11 sierpnia 1920 r. (Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 sierpnia 1920 r. Nr. 75. poz. 514) powołuje się do służby wojskowej w szeregach Armji Polskiej mężczyzn urodzonych w latach 1889, 1888, 1887, 1886 i 1885.

Art. 2. Osoby objęte art. 1 winny się stawić do komisji przeglądowych, które będą urządowały w terminach ustalonych przez dowództwo okręgów generalnych, w porozumieniu z właściwymi wojewodami względnie generalnym delegatem rządu we Lwowie i komisarzem rządu w Warszawie. Wezwania osobiste do popisowych nie będą rozsyłane.

O miejscu, dniu i godzinie urzędowania komisji przeglądowych winni się popisowi dowiedzieć u wójta, względnie w magistracie.

Art. 3. Winni nieusprawiedliwionego niestawienia będą karani w myśl ustawy z dnia 20 lutego 1920 r. (Dz. Ustaw R. P. Nr. 20 z dnia 4 marca 1920 r. poz. 104).

Art. 4. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia.

Minister spraw wojskowych: (—) Sosnkowski.

Minister spraw wewnętrznych: (—) Kuczyński.

Minister b. dzielnicy pruskiej: (—) W. Kuckarski.

(Dz. Ust. Rz. P. Nr. 87 z dn. 13 września 1920 r. poz. 573).

* * *

URLOPOWANIE POBOROWYCH.

Wydział prasowy min. spr. wojskowych podaje następujący rozkaz do dowódców okręgów generalnych i do ministra wojny gen.-por. Sosnkowskiego:

Sytuacja na froncie i zbliżająca się pora zimowa zezwalają czasowo na większe uwzględnienie potrzeb kraju, co mnie skłania do wydania następującego zarządzenia:

Należy niezwłocznie bezterminowo i bez prawa do poborów urlopować:

a) Poborowych roczników 1890, 1891, 1892, powołanych do szeregów na podstawie rozkazów ministerjum spraw wojskowych sekcji poboru i uzupełnień Liczba 39866-5423-I z dnia 24. 7. oraz Liczba 1927-735-I z dn. 8. 8 r. b., zarówno niewcielonych, jak i tych, którzy zostali już wcieleni do oddziałów zapasowych.

Z liczby poborowych wyżej wymienionych roczników pozostają w szeregach tylko ci, którzy już odeszli na front, oraz ci, którzy jako ochotnicy, już uprzednio (t. j. przed poborem przymusowym) wstąpili do wojska. Pozatem mogą pozostać w szeregach ci, którzy zgłoszą chęć pozostania nadal w wojsku w charakterze ochotników.

b) Poborowych, roczników 1889, 1888, 1887, 1886, 1885 oraz 1902 (urodzonych po dniu 30 czerwca) w myśl rozkazu ministerjum spraw wojskowych Liczba 47194-6582-20 I.

Poborowych i żołnierzy wyliczonych kategorii, nie wyłączając b. podoficerów, należy bezzwłocznie po przeglądzie bezterminowo urlopować.

c) Prócz tego urlopować na czas robót polnych poborowych i żołnierzy, którzy stanowią jedyną siłę męską w gospodarstwie rolnem, oraz jedynaków tam, gdzie inni z rodzeństwa poginęli na wojnie.

d) Powołanie poborowych roczników 1901, 1900, 1899, 1898, 1897 i 1896 którzy korzystali z odroczenia w myśl artykułu 61 oraz art. 62 Tymczasowej ustawy, a którzy obecnie zostali powołani do służby wojskowej, w myśl rozkazu ministerjum spraw wojskowych L. 42897-5841-20 I i L. 46086-6452-20 I, należy na razie wstrzymać.

Tych zaś jednak z powyższych roczników ad. d) niniejszego rozkazu, którzy zostali już powołani i wcieleni, należy pozostawić w szeregach. Równocześnie zaznacza się, że powyższy punkt d), ustęp pierwszy, nie dotyczy poborowych roczników 1893, 1894, 1895 i urodzonych przed dniem 1 lipca z roku 1902, którzy nadal nie korzystają z ulg, przyznanych jedynym żywicielom (rozkaz 12897-5841-20-I i 46086-6452-20-I),—wyjawszy wypadki, przewidziane w punkcie c).

* * *

Rozporządzenie wykonawcze do rozporządzenia Rady Obrony Państwa z dnia 25 sierpnia 1920 r. o jednorazowej daninie na potrzeby wojska.

§ 1. Jednorazową daninę w naturze celem zaopatrzenia wojska w przedmioty, wyszczególnione w art. 1-ym rozporządzenia Rady Obrony Państwa z dnia 25 sierpnia 1920 r. o jednorazowej daninie na potrzeby wojska, nakłada się na ludność b. dzielnicy rosyjskiej,

b. dzielnicy pruskiej, oraz b. dzielnicy austriackiej z wyłączeniem należącej do Rzeczypospolitej części b. Księstwa Cieszyńskiego.

§ 2. W gminach wiejskich i miejskich ściągają zarządy tych gmin przypadającą na nie daninę od mieszkanców, w których posiadaniu znajdują się przedmioty daniny, zdane dla celów wojskowych.

Daniną należy obciążać przedewszystkiem te osoby, które posiadają więcej przedmiotów tego samego rodzaju, tak, że oddanie jednego lub więcej nie pociągnie dla nich dotkliwego uszczerbku w ich gospodarstwie.

W razie niemożności zebrania wyznaczonej daniny z powodu całkowitego lub częściowego braku przedmiotów daniny u mieszkańców gminy, należy brakujące przedmioty nabyć w drodze kupna poza gminą, a powstały wydatek pokryć z funduszy, uzyskanych w myśl art. 9-go powołanego wyżej rozporządzenia R. O. P.

§ 3. Mieszkańcy, których w myśl § 2-go obciążono daniną, są obowiązani dostarczyć wskazane im przedmioty w terminie i miejscu przez zarząd gminy oznaczonym.

W razie nieuczynienia zadość temu obowiązkowi mogą zarządy gminne żądane przedmioty zająć w drodze rekwizycji.

Składy państwowe są wolne od składania, względnie przymusowego dostarczania daniny.

§ 4. Odbioru przedmiotów dostarczonych dobrowolnie lub zajętych w drodze rekwizycji, oceny ich przydatności dla celów wojskowych i ustalenia ich wartości dokonywują w gminach wiejskich i miejskich, które nie są zarazem siedzibą Powiatowej Komendy Uzupełnień, komisje bez przedstawiciela wojskowości, wybrane przez rady gminne z grona radnych lub z poza jego grona (art. 5 rozp. R. O. P.). Decyzja tych komisji, o ile dotyczy oceny przydatności przedmiotu do celów wojskowych, obowiązuje jednakże tylko w razie niezakwestjonowania jej przez komisję, przewidzianą w § 6 niniejszego rozporządzenia.

W gminach, w których znajdują się Powiatowe Komendy Uzupełnień, zwróca się zarządy tych gmin do wspomnianych Komend o delegowanie do komisji, wybranej przez radę gminną (miejską) przedstawiciela wojskowości.

Komisje winny każdy odebrany przedmiot, względnie komplet oznaczyć imieniem i nazwiskiem dotychczasowego posiadacza, a nadto kierować się przy swej czynności przepisami załączonej instrukcji.

Przeciwko oszacowaniu komisji wolno wnieść w ciągu 7-miu dni od dnia pokwitowania odwołanie do bezpośredniej władzy nadzorczej, która decyduje ostatecznie. Odwołanie, które może być wniesione tylko przeciwko wysokości oszacowania komisji, nie zwalnia od obowiązku niezwłocznego oddania przedmiotu daniny. Celem umożliwienia władzy nadzorczej przekonania się o słuszności odwołania się, należy przedmioty daniny, których dotyczy odwołanie, złożyć u tej władzy, która po rozpatrzeniu odwołania, odda je Powiatowej Komendzie Uzupełnień (§ 6 niniejszego rozporządzenia).

§ 5. Tak przy rekwizycji, jak wogóle przy przeprowadzaniu zadań związanych z dostarczeniem daniny, przysługuje zarządom gminnym prawo żądania w razie zachodzącej potrzeby pomocy miejscowych organów bezpieczeństwa publicznego.

§ 6. Zebrane przedmioty dostarczą zarządy gminne do właściwych Powiatowych Komend Uzupełnień w nieprzekraczalnym terminie dni 20-tu, licząc od dnia ogłoszenia powołanego rozporządzenia R. O. P. w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Odbioru przedmiotów, zebranych przez komisje bez przedstawiciela wojskowości (§ 4 ust. 1), dokonywuje w Powiatowej Komendzie Uzupełnień osoba, wyznaczona przez tę Komendę, z udziałem dwóch rzeczoznawców, wskazanych przez wydziały powiatowe, względnie magistraty miast wydzielonych. Przedmioty, uznane za nieprzydatne dla celów wojskowych, będą zwrócone właściwemu zarządowi gminnemu z obowiązkiem dostarczenia w ich miejsce innych, przydatnych.

Zarząd gminny, dostarczający daninę, przedkłada Powiatowej Komendzie Uzupełnień dwa równobrzmiące wykazy dostarczonych przedmiotów; jeden z nich, podpisany przez reprezentanta gminy, zatrzymuje Powiatowa Komenda Uzupełnień, drugi zaś zwraca zarządowi gminnemu, po zaopatrzeniu go potwierdzeniem odbioru. W razie zwrócenia przez komisję, o której mowa w ustępie 2 niniejszego §, pewnych przedmiotów, jako nieprzydatnych dla celów wojskowych należy okoliczność tę zaznaczyć na obu wykazach.

§ 7. Na podstawie artykułu 6-go rozporządzenia Rady Obrony Państwa rozkłada się przedmioty zaopatrzenia wojska, objęte daniną w ten sposób, że dostarczyć mają:

St. miasto Warszawa: 24.000 par butów z cholewami lub 48.000 par trzewików, 24.000 par spodni wełnianych lub 48.000 par spodni bawełnianych grubych, 48.000 kompletów bielizny, składających się: z koszuli pary kałesonów, pary skarpetek lub onucek, 24.000 kocy wełnianych lub kolder ciepłych.

Województwo Warszawskie: 24.000 par butów z cholewami lub 48.000 par trzewików, 24.000 par spodni wełnianych lub 48.000 par spodni bawełnianych grubych, 48.000 kompletów bielizny, składających się: z koszuli, pary kałesonów, pary skarpetek lub onucek, 24.000 kocy wełnianych lub kolder ciepłych.

Województwo Łódzkie: 48.000 par butów z cholewami lub 96.000 par trzewików, 48.000 par spodni wełnianych lub 96.000 par spodni bawełnianych grubych, 96.000 kompletów bielizny, składających się: z koszuli, pary kałesonów, pary skarpetek lub onucek, 48.000 kocy wełnianych lub kolder ciepłych.

Województwo Kieleckie: 45.000 par butów z cholewami lub 90.000 par trzewików, 45.000 par spodni wełnianych lub 90.000 par spodni bawełnianych grubych, 90.000 kompletów bielizny, składających się: z koszuli, pary kałesonów, pary skarpetek lub onucek, 45.000 kocy wełnianych lub kolder ciepłych.

Województwo Lubelskie: 24.000 par butów z cho-

lewami lub 48.000 par trzewików, 24.000 par spodni wełnianych lub 48.000 par spodni bawełnianych grubych, 48.000 kompletów bielizny, składających się: z koszuli, pary kałesonów, pary skarpetek lub onucek, 24.000 kocy wełnianych lub kolder ciepłych.

B. dzielnica pruska: 60.000 par butów z cholewami lub 120.000 par trzewików, 60.000 par spodni wełnianych lub 120.000 par spodni bawełnianych grubych, 120.000 kompletów bielizny, składających się: z koszuli, pary kałesonów, pary skarpetek lub onucek, 60.000 kocy wełnianych lub kolder ciepłych.

B. dzielnica austriacka (z wyłączeniem b. Księstwa Cieszyńskiego): 75.000 par butów z cholewami lub 150.000 par trzewików, 75.000 par spodni wełnianych lub 150.000 par spodni bawełnianych grubych, 150.000 kompletów bielizny, składających się: z koszuli, pary kałesonów, pary skarpetek lub onucek, 75.000 kocy wełnianych lub kolder ciepłych.

Przy powyższym rozkładzie pominięto z powodu inwazji nieprzyjacielskiej Województwo Białostockie w całości, w Województwach Lubelskim i Warszawskim uwzględniono obszary nawiedzone przez inwazję, a w Małopolsce wzięto z tego samego powodu za podstawę rozkładu 4.000.000 ludności.

§ 8. Kary, przewidziane w art. 8-ym rozporządzenia R. O. P., wymierzają władze administracyjne w tej instancji (Komisarz Rządu na m. st. Warszawie, Komisarz Rządu na m. Łódź i Lublin, starostwa, magistraty miast o własnych statutach).

Warszawa, dnia 27 sierpnia 1920 r.

Minister Spraw Wewnętrznych:
Skulski.

* * *

Załącznik do rozporządzenia wykonawczego Rady Obrony Państwa z dn. 25 sierpnia 1920 r. o jednorazowej daninie na potrzeby wojska.

Instrukcja dla komisji, ustanowionych na podstawie art. 5-go rozporządzenia Rady Obrony Państwa z dnia 25 sierpnia 1920 r. o jednorazowej daninie na potrzeby wojska.

W związku z § 4-ym rozporządzenia ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 27 sierpnia 1920 r., wydaje się dla komisji, odbierających daninę w gminach wiejskich i miejskich, następującą instrukcję:

§ 1. Komisje są powołane do:

1) odbioru dostarczonych lub zarekwirowanych przedmiotów,
2) oceny ich przydatności do celów wojskowych,
3) ustalenia ich wartości.

§ 2. Przy ocenianiu przydatności dostarczonych lub zarekwirowanych przedmiotów do celów wojskowych należy się trzymać następujących wskazówek:

Komisje mogą odbierać daninę tak w przedmiotach nowych, jak w używanych; te ostatnie jednakże tylko wówczas, gdy bez naprawy nadają się do dłuższego jeszcze użycia.

W szczegółach odbierane przedmioty winny opowiadać następującym wymogom:

1. jako obuwie należy przyjmować przedewszystkiem buty z cholewami; w braku butów można przyjmować też trzewiki, przyczem tych ostatnich dwie pary liczyć się będzie za parę butów z cholewami. Buty z cholewami mogą być kawalerskie lub saperskie; trzewiki winny być sznurowane. Forma i krój obuwia są obojętne. Skóra wierzchnia może być juchtowa, końska, chromowa, bukatowa albo z innych skór grubszych, pod żadnym warunkiem jednakże skóra gemzowa (chevreaux). Spody obuwia mają być ze skóry odpowiednio grubej i mogą być podbite gwoździami lub nie. Obuwie może być ręcznej lub maszynowej roboty, szyte silnymi nićmi; spody kołkowane lub szyte.

2. Spodnie, które przeznaczone są do wierzchniego noszenia winny być ile możności wełniane. Spodnie wełniane można jednakże zastąpić grubymi bawełnianymi, przyjmując dwie pary spodni bawełnianych w miejsce jednej pary wełnianej.

Spodnie mają być szyte z materiału mocnego; krój ich i kolor są obojętne, byle barwa nie była zbyt jaskrawa. Wytrzymałość materiału należy badać przez odpowiednie naprężenie go w rękach, ujmując w tym celu materiał badany dwoma pierwszymi palcami obu rąk. Wobec tego, że materiał wełniany zawiera bardzo często domieszkę bawełny, należy pod względem jakości materiału odróżnić 3 gatunki spodni:

a) czysto wełniane
b) półwełniane,
c) bawełniane.

Procent zawartości wełny lub bawełny w dostarczonym materiale można łatwo określić przez spalanie pojedynczych nitek (wątek, osnowa). Za spodnie wełniane, które najbardziej są pożądane, można uznać tylko te, które sporządzone z materiału czysto wełnianego.

3. Komplet bielizny składają się z jednej koszuli, jednej pary kałesonów oraz pary skarpetek lub onucek.

Koszula i kałeson mogą być dowolnego koloru. Bawełniane lub wełniane, zimowe (trykotaż) lub letnie. Bielizna bawełniana letnia winna być gęsto tkana, zimowa z przędzy czysto bawełnianej bez domieszki odpadków bawełnianych.

4. Koce mają być wełniane z grubego materiału, gęsto tkane i winny zawierać co najmniej 50% wełny. Wymiary koców i kolder 125—190 cm. lub większe.

§ 3. Dla orientacji przy ustalaniu wartości dostarczonych przedmiotów podaje się poniżej cennik stosowany przy zakupach przez intendenturę wojskową:

1. Ceny obuwia:

a) buty kawalerskie	800 do 1100 Mk.
b) saperskie	700 " 900 "
c) trzewiki (zależnie od jakości)	500 " 700 "